

MARIESTAD

Plan mot diskriminering och kränkande behandling

Enhet Flugsvampen

Läsår 2020/2021

Antagen
Mariestad
2020-10-14

Innehåll

1. Inledning.....	3
1.1. Syfte.....	4
1.2. Ansvar.....	4
2. Uppföljning, utvärdering och analys av föregående års plan.....	4
2.1. Främjande och förebyggande åtgärder föregående läsår	4
2.2. Kränkingsärenden/diskriminering/trakasserier/sexuella trakasserier.....	5
2.3. Analys av främjande och förebyggande åtgärder samt kränkingsärende, diskriminering, trakasserier eller sexuella trakasserier	5
3. Undersök risker och hinder i verksamheten för innevarande läsår.....	6
3.1 Undersök	6
3.2 Metod/kartläggning.....	9
3.3 Planerade åtgärder för läsåret.....	9
4. Delaktighet och förankring av planen (samverkansskyldighet)	11
4.1 Barns/elevs delaktighet.....	11
4.2 Medarbetars delaktighet	11
4.3 Vårdnadshavarens möjlighet till delaktighet.....	12
5. Rutin/åtgärder vid händelse av konflikt, diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling	12
5.1 Rutin vid konflikt mellan barn/elever.....	12
5.2 Rutin när barn/elev kränker/trakasserar/sexuellt trakasserar annan/annat barn/elev.....	13
5.3 Rutin när personal kränker/diskriminerar/trakasserar/sexuellt trakasserar barn/elev	14
5.4 Rutin för hur vårdnadshavare ska göra för att anmäla diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier eller kränkande behandling.....	15
5.5 När rektor kränker/diskriminera/trakasserar/sexuellt trakasserar barn/elev.....	16
5.6 När verksamheten diskriminerar barn/elev	16
6. Referenser	16
7. Bilagor.....	18
7.1 Definitioner.....	18
7.2 Lagstiftning och styrdokument.....	20
7.3 Anmälningsskyldighet	21

1. Inledning

Som stöd för arbetet mot diskriminering, kränkande behandling, trakasserier och sexuella trakasserier ska varje förskola/skola utarbeta en plan mot diskriminering och kränkande behandling. Arbetet med planen inkluderas i det systematiska kvalitetsarbetet. Planen kan ses som en dokumentation av det främjande, förebyggande och åtgärdande arbetet och den ska upprättas årligen för varje verksamhet inom förskolan och skolan.

I planen ska det finnas aktiva åtgärder för de främjande och förebyggande insatserna som bygger på kartläggningar och utvärderingar av tidigare års arbete. Där ska det finnas en beskrivning av vilket arbete som planeras och vilka rutiner som gäller. Planen ska beskriva hur barn/elever, vårdnadshavare och medarbetare medverkar i det främjande och förebyggande arbetet.

Arbetet med de aktiva åtgärderna ska skriftligen dokumenteras. Arbetet med aktiva åtgärder innebär att bedriva ett förebyggande och främjande arbete genom att:

1. Undersöka om det finns risker för diskriminering eller repressalier eller om det finns andra hinder för enskildas lika rättigheter och möjligheter i verksamheten
2. Analysera orsaker till upptäckta risker och hinder
3. Vidta de förebyggande och främjande åtgärder som skäligen kan krävas
4. Följa upp och utvärdera arbetet enligt 1-3

Arbetet med aktiva åtgärder ska genomföras fortlöpande. Åtgärderna ska tidsplaneras och genomföras så snart som möjligt.

1.1. Syfte

Flugsvampens plan grundar sig på bestämmelser i skollagen (2010:800), diskrimineringslagen (2008:567) och förordningen (2006:1083) om barns och elevers deltagande i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling. Enligt dessa lagar ska skolan arbeta främjande och förebyggande för barns/elevs lika rättigheter och möjligheter samt mot diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling. Ett steg i arbetet är att varje år ta fram en ny plan för detta arbete. Planen syftar till att säkerställa barns/elevs trygghet, studiero samt deras rättigheter.

1.2. Ansvar

Rektor ansvarar för framtagandet av planen på enheten.

2. Uppföljning, utvärdering och analys av föregående års plan.

2.1. Främjande och förebyggande åtgärder föregående läsår

Föregående läsårs åtgärder på Flugsvampens förskola	Åtgärd uppfylld Ja/Nej
Fortsätter med det främjande arbetet att dela in barnen i mindre grupper under dagen.	Ja
Göra en översikt till vikarier, över dagen på avdelningarna för att informera om vårt förhållningssätt samt rutiner.	Påbörjad men inte klar
Vi på förskolan behöver fördjupa oss i begreppet funktionsnedsättning för att alla barn ska kunna vara delaktiga och inkluderade i verksamheten.	Nej
Det främjande arbetet består av att ha etiska samtal med barnen.	Ja
Konstruktiva förhållningssätt och strategier som främjande arbete.	Ja

2.2. Kränkningsärenden/diskriminering/trakasserier/sexuella trakasserier

Ett fall av diskriminering är anmält. Kränkning

2.3. Analys av främjande och förebyggande åtgärder samt kränkningsärende, diskriminering, trakasserier eller sexuella trakasserier

Vi tror att det uppstådda kränkningsärendet uppstod pga nyfikenheten över det andra könet, vilket är en naturlig del av barnens utveckling. Barn utforskar och är nyfikna. Detta sker ofta när vuxna inte är närvarande. Alla upplever situationer olika, det som uppfattas som en kränkning hos ett barn upplevs inte det hos nästa. Det är viktigt att vi som vuxna uppmärksammar barnens känslor och tar dem på allvar.

Vi delar upp barngruppen i färre antal barn per grupp under dagen för att få en överblick och förhindra att kränkningar uppstår.

Vi pratar med barnen om saker som uppstår i vår verksamhet. Det är en balansgång för att inte förstärka beteendet.

Vi kommer alltid missa händelser som uppstår i verksamheten pga att vi inte ser allt som händer. Samarbete med vårdnadshavarna är en viktig faktor där vi har en gemensam tanke kring arbetet med barnen.

Detta läsår har vi missat att skriva i planen pga att vi har implementerat ett nytt dokumentationssystem som upptagit stor del av tiden. Dessutom har planen och frågeställningar inte hängtt samman i dokumentationsverktyget. Mycket av de främjande arbetet görs idag men har inte dokumenterats. Vi tar lärdom av detta till nästa läsår.

3. Undersök risker och hinder i verksamheten för innevarande läsår

3.1 Undersök

3.1.1 Kränkande behandling

Undersök:

Det kommer alltid finnas en risk eftersom det är människor vi arbetar med.

Analys:

Vi anser att det finns en risk att barn utsätter varandra för kränkande behandling, verbalt, fysiskt och psykiskt. Detta kan ske när som helst under dagen. Vi ser att riskerna ökar när barngruppen blir större och pedagogerna inte alltid kan finnas i barnens närhet. Vår ambition är att dela barngruppen för att få en större överblick. Eftersom det finns undanskymda platser både inne och ute där kränkningar kan uppstå, försöker personalen sprida ut sig.

Vi delar barngruppen som en främjande åtgärd. Vi har en aktiv dialog med barnen hur man ska vara mot varandra. Vi ger dem frihet under ansvar. För att uppmärksamma de områden på förskolan, där kränkningar kan uppstå, förs det diskussioner i arbetslaget för att förhindra detta.

3.1.2 Sexuella trakasserier

Undersök:

Vi anser att det finns en risk. Det har hänt på förskolan och det har förmodligen uppkommit av nyfikenhet.

Analys:

Detta kan ske när som helst under dagen och när personalen inte finns i närheten av barnen. Barngrupperna är så stora att trots våra ambitioner att dela grupperna räcker vi inte till att se alla barn överallt hela tiden. Det finns undanskymda platser både inne och ute där sexuella trakasserier kan ske. Vi uppmuntrar barnen till att kunna säga STOPP och NEJ, och att alla bestämmer över sin egen kropp.

3.1.3 Kön

Undersök:

Vi upplever att det finns en risk att vi behandlar barnen olika utifrån kön men att vi har hittat verktyg som hjälper oss i vårt arbete och tankesätt.

Analys:

För några år sedan gick vi en utbildning om genus och där fick vi många tankar och verktyg för att uppmärksamma vårt eget förhållnings sätt i arbetet med barnen. Barnen väljer vad de vill göra i förskolan efter vad de är intresserade av. Vilket vi ser har gett resultat genom att barnen leker pojkar och flickor tillsammans.

3.1.4 Könsöverskridande identitet eller uttryck

Undersök:

Vi ser i vår verksamhet att barnen undersöker sin könsidentitet genom att prova olika roller, kläder, nagellack m.m.

Analys:

Både pojkar och flickor kan ha nagellack utan att det kommenteras. Långt hår på en pojke har kommenterats och att det är en flicka. Både pojkar och flickor använder kjolar. Vi upplever att barn får uttrycka sig som de själva vill och att ingen lägger någon värdering i barnens val.

3.1.5 Etnisk tillhörighet

Undersök:

I dagsläget ser vi inte att det finns någon risk för kränkande behandling med olika etniska tillhörigheter på vår förskola.

Analys:

Vi har inte många barn med olika etniskt tillhörighet. Barnen har inte uppmärksammat att en del barn har t.ex. annan hudfärg. Vi försöker uppmuntra barnen att intresserar sig för olika ursprung och kulturer genom diskussion om t.ex. vad olika ord kan heta på olika språk.

Det kan finnas en risk men vi upplever att det motverkas av vårt förhållningssätt som består av att vara lyhörda och närvarande pedagoger. Vi är noga med att förmedla till barn/vuxna att alla är lika mycket värda oavsett hur man ser ut eller vart man kommer ifrån.

3.1.6 Religion eller annan trosuppfattning

Undersök:

Vi tycker inte att det finns anledning till oro för diskriminering av annan religion eller trosuppfattning på vår förskola.

Analys:

Barnen har uppmärksammat att en del barn får annan kost. Det har vi haft en dialog om.

Vi upplever att det är svårt att diskutera om olika trosuppfattningar med barnen samt att ha en diskussion om detta. Det är ett dilemma då förskolan ska vara neutral men vill ändå kunna säga att vi gör så här i Sverige utan att vi går in djupare varför till exempel djur har olika värde i olika länder.

3.1.7 Funktionsnedsättning

Undersök:

I dagsläget har vi inget barn med synliga funktionshinder men vi försöker möta barnen utifrån deras förutsättningar där de befinner sig.

Analys:

Vi är medvetna om att barn uttrycker sig olika språkligt och därför behöver vi arbeta ”brett”. Till hjälp har vi TAKK, (tecken som stöd) och vår erfarenhet som pedagoger.

Vi är medvetna om att alla funktionshinder inte alltid är synliga.

Vi ser att risken ökar när vi har stora barngrupper och pedagogerna inte alltid kan vara nära och uppfatta vad som pågår.

3.1.8 Sexuell läggning

Undersök:

Vi ser inte detta som något utvecklingsområde i vår verksamhet. Vi bemöter alla lika. Uppstår det diskussioner tar vi upp det med barnen.

Analys:

Barnen i förskolan är små och undersöker fortfarande sin identitet. Barn kan uttrycka att en del vuxna är gifta eller tillsammans med samma kön. Vi pratar om att det finns olika läggningar och gör inte någon stor sak av det.

3.1.9 Ålder

Undersök:

Vi ser att vi kan behandla barn olika, i vissa fall, utifrån ålder. Till exempel barn som är verbala tas för äldre än de är och det ställs högre krav på dem.

Analys:

Vi delar in barnen i ålderhomogena grupper. Detta kanske inte alltid stämmer överens med barnens mognadsnivå. Vi ser inte detta som ett problem utan bemöter barnen där de befinner sig.

3.2 Metod/kartläggning

För att kartlägga riskerna i förskolan har vi tittat på förgående års plan samt fört diskussioner i arbetslagen. Vi har även observerat barnen i verksamheten för att få en bild av vart riskerna kan uppstå.

3.3 Planerade åtgärder för läsåret

Åtgärderna är överförda och tidsplanerade i det systematiska kvalitetsarbetet för att fortlöpande genomföras. För definition av begreppen främjande och förebyggande, se bilaga 1.

Planerade främjande åtgärder på Flugsvampens förskola	När påbörjas/genomförs åtgärden?	Ansvarig
Dela barnen i mindre grupper ute och inne.	Hela tiden	Alla som arbetar i verksamheten.
Alla är viktiga och värda att lyssnas på. Att i tidiga åldrar arbeta medvetet med språk och kommunikation för att alla ska ha möjlighet att uttrycka sina behov och känslor.	Hela tiden.	Alla som arbetar i verksamheten.
Planerade förebyggande åtgärder på Flugsvampens förskola	När påbörjas/genomförs åtgärden?	Ansvarig
Vi på förskolan ska fördjupa oss i begreppet funktionsnedsättning för att vi ska kunna arbeta för att alla barn ska känna sig delaktiga och inkluderade i verksamheten.	<ul style="list-style-type: none"> • Genom diskussioner fördjupar vi medvetenheten och kunskap om funktionsnedsättning. Detta följs upp i Unikum. • Vi pedagoger diskuterar utifrån vår barngrupps behov och förhållningssätt i möten med barn med funktionsnedsättning. • Uppdatera oss om lågaffektivt bemötande utifrån föreläsningen (Tove Karlshamre). Bo Heljskov – filmklipp på youtube. <p>Dessa punkter påbörjas under ht – 20.</p>	Rektor och alla pedagoger

<p>Alla är viktiga och värda att lyssnas på. Att i tidiga åldrar arbeta medvetet med språk och kommunikation för att alla ska ha möjlighet att uttrycka sina behov och känslor.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Pedagogerna arbetar med att sätta ord på känslor. Bekräfta barnens känslor. • Leka och utforska språket tillsammans med barnen i olika sammanhang som samling, sång, rim och ramsor, i de dagliga rutinerna m.m 	<p>Alla pedagoger i verksamheten.</p>
---	--	---------------------------------------

4. Delaktighet och förankring av planen (samverkansskyldighet)

4.1 Barns/elevs delaktighet

I framtagandet av planen har använt oss av barnens åsikter och tankar genom att:

- Utifrån mognad prata med barnen om innehållet i planen.
- Använda tex. bilder och böcker för att starta barnens reflektioner när det gäller diskriminering och kränkande behandling.
- Prata med barnen om hur vi ska vara mot varandra för att alla ska må bra och känna sig trygga, koppla till konkret material vi arbetat med.

4.2 Medarbetares delaktighet

- Rektor ansvarar för att all personal på förskolan, inklusive kök och städ, får vara delaktiga i planen.
- Rektor ansvarar för att planen följs upp som en punkt på APT.
- Rektor informerar nyanställda och vikarier om planen.

4.3 Vårdnadshavarens möjlighet till delaktighet

I nedan beskrivna forum ska planen lyftas:

- Inskolningssamtal, föräldramöte och utvecklingssamtal. Alla pedagoger ansvarar.
- Hemsida.
- Unikum.
- Hall/Informationstavla.

5. Rutin/åtgärder vid händelse av konflikt, diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling

All personal som arbetar i verksamheten och som upplever oro eller får kännedom om att ett barn har blivit utsatt för diskriminering och kränkande behandling, trakasserier och/eller sexuella trakasserier, ska omgående agera.

Det är viktigt att man tar det på stort allvar och går till botten med händelsen så att kränkningarna inte fortsätter. Personal som arbetar i förskolans verksamhet har en anmälningsskyldighet och att vidta åtgärder.

5.1 Rutin vid konflikt mellan barn/elever

Upptäckt/ information av/ om konflikt

Steg	Åtgärd	Ansvarig
1.	Ingrip om behövt.	All personal
2.	Meddela barnens/elevens mentorer.	Den personal som ingripit eller eventuellt fått information om konflikt
3.	Samtal med berörda barn/elever	Mentor/pedagog

4.	Bestäm tid för uppföljning (ca en vecka senare).	Mentor/pedagog
5.	Dokumentera händelsen	Mentor/pedagog
6.	Kontakta vårdnadshavare till berörda barn/elever. Berätta om händelsen och hur förskolan/skolan/fritidshemmet hanterat det samt dokumentera samtalet.	Mentor/pedagog

5.2 Rutin när barn/elev kränker/trakasserar/sexuellt trakasserar annan/annat barn/elev

Upptäckt/information om kränkning, trakasserier eller sexuella trakasserier

Steg	Åtgärd	Ansvarig
1.	Anmäl kränkning/trakasserier/sexuella trakasserier till rektor via länk på Navet ”Anmäl kränkning barn och elev”	All personal
2.	Informerar berörda barns/elevs pedagoger/mentor.	All personal
3.	Informera berörda barns/elevs vårdnadshavare om att en anmälan gjorts och att förskolan/skolan kommer att utreda kränkningen/trakasserier/sexuella trakasserier	Pedagog/mentor
4.	Utredning påbörjas	Rektor
5.	Barnen/Eleverna hålls under uppsikt under utredningstiden.	Pedagog/mentor/arbetslag

6.	Samtal med berörda barn/elever om kränkningen/trakasserierna/sexuella trakasserierna (utifrån mognad)	Pedagog/mentor
7.	Åtgärder/insatser sätts in vid behov när utredning är klar.	Rektor
8.	Samtal med berörda elevers vårdnadshavare om utredningen och om åtgärder/insatser.	Rektor
9.	Uppföljning av åtgärder/insatser.	Rektor
10.	Om kränkning/trakasserierna/sexuella trakasserierna upphör avslutas ärendet.	Rektor
11.	Om kränkningen/trakasserierna/sexuella trakasserierna inte upphör intensifieras åtgärder/insatser och eventuell tas hjälp av andra professioner eller externa myndigheter.	Rektor

5.3 Rutin när personal kränker/diskriminerar/trakasserar/sexuellt trakasserar barn/elev

Upptäckt/information av/ om kränkning, trakasserier eller sexuella trakasserier

Steg	Åtgärd	Ansvarig
1.	Barn/elev/personal meddelar rektor eller annan personal att elev blir kränkt, diskriminerad, trakasserad eller sexuellt trakasserad.	All personal
2.	Informera berörd vårdnadshavare om kränkningen/diskrimineringen/trakasse	Rektor

	rierna/sexuella trakasserierna och dokumentera samtalet.	
3.	Utredning påbörjas	Rektor
4.	Samtal med berört barn (utifrån mognad)/elev och personal om kränkningen/diskrimineringen/trakasserierna/sexuella trakasserierna	Rektor
5.	Fackliga företrädare och skyddsombud informeras.	Rektor
6.	Åtgärder/insatser sätts in vid behov när utredningen är klar.	Rektor
7.	Uppföljning av åtgärder/insatser	Rektor
8.	Om kränkning, diskriminering/trakasserierna/sexuella trakasserierna upphör avslutas ärendet.	Rektor
9.	Om kränkning, diskriminering/trakasserierna/sexuella trakasserierna inte upphör kontaktas chef förskola och pedagogisk omsorg/grundskolechef/avdelningschef Vadsbogymnasiet och vuxenutbildning och/eller personalenheten.	Rektor

5.4 Rutin för hur vårdnadshavare ska göra för att anmäla diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier eller kränkande behandling

Upptäckt/ information av/ om diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier eller kränkande behandling.

Scenario	Åtgärd
----------	--------

A. Elev utsätter annan elev för trakasserier/sexuella trakasserier eller kränkande behandling.	Informera mentor
B. Personal utsätter elev för diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier eller kränkande behandling.	Informera rektor
C. Verksamheten ¹ utsätter elev för diskriminering.	Informera rektor
D. Rektor utsätter elev för diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier eller kränkande behandling.	Informera chef förskola och pedagogisk omsorg/ grundskolechef/avdelningschef Vadsbogymnasiet och vuxenutbildning

5.5 När rektor kränker/diskriminera/trakasserar/sexuellt trakasserar barn/elev

Informera chef förskola och pedagogisk omsorg/
grundskolechef/avdelningschef Vadsbogymnasiet och vuxenutbildning

5.6 När verksamheten² diskriminerar barn/elev

Informera rektor eller chef förskola och pedagogisk omsorg/
grundskolechef/avdelningschef Vadsbogymnasiet och vuxenutbildning

För information kan även elev och vårdnadshavare vända sig till Barn- och elevombudsmannen www.skolinpektionen.se/BEQ vid åsikter om utbildningen.

6. Referenser

- Diskrimineringslagen (2008:567)

^{1,2} Med **verksamheten** menas skolans miljö, byggnader, lokaler, utegård, utformning och möblering, m.m. och syftar på bristande tillgänglighet.

- Diskrimineringsombudsmannens handledning – Lika rättigheter i förskolan
- Diskrimineringsombudsmannens handledning – Lika rättigheter i skolan
- FN:s barnkonvention
- Skollagen (2010:800)
- Skolverkets allmänna råd – Arbetet mot diskriminering och kränkande behandling
- Socialtjänstlagen (2001:453)

7. Bilagor

7.1 Definitioner

Bristande tillgänglighet

När en person med en funktionsnedsättning missgynnas genom att sådana åtgärder för tillgänglighet inte har vidtagits för att den personen ska komma i en jämförbar situation med personer utan denna funktionsnedsättning som är skäligen utifrån krav på tillgänglighet i lag och annan författning, och med hänsyn till:

- de ekonomiska och praktiska förutsättningarna
- varaktigheten och omfattningen av förhållandet eller kontakten mellan verksamhetsutövaren och den enskilde
- andra omständigheter av betydelse

Diskriminering

Diskriminering är när förskolan/skolan behandlar ett barn/elev sämre än andra barn/elever och behandlingen har samband med diskrimineringsgrunderna kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, könsöverskridandet identitet/uttryck eller ålder. Eftersom diskriminering handlar om missgynnande förutsätter det någon form av makt hos den som utför diskrimineringen. Diskrimineringen kan vara antingen direkt eller indirekt.

Direkt diskriminering

Med direkt diskriminering menas att ett barn/elev missgynnas och det har en direkt koppling till någon av diskrimineringsgrunderna.

Främjande

Främjande arbete handlar om att identifiera och stärka de positiva förutsättningarna för likabehandling i verksamheten. Arbetet utgår ifrån skolans övergripande uppdrag att verka för demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter. Detta värdegrundsarbete syftar till att förankra respekten för alla människors lika värde samt att utveckla en skolmiljö där alla barn och elever känner sig trygga och utvecklas.

Förebyggande

Det förebyggande arbetet syftar till att avvärja de risker för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling som finns i verksamheten. Riskerna kan kartläggas på olika sätt. Förebyggande åtgärder ska motiveras av vad som kommer fram i en kartläggning..

Indirekt diskriminering

Indirekt diskriminering sker när en förskola/skola tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringsätt som verkar neutralt, men som i praktiken missgynnar ett barn/elev på ett sätt som har samband med diskrimineringsgrunderna. Om exempelvis alla barn/elever serveras samma mat, kan det indirekt diskriminera de barn/elever som på grund av religiösa skäl eller på grund av en allergi behöver annan mat.

Kränkande behandling

Kränkande behandling är uppträdande som kränker ett barn/elevs värdighet, men som inte har samband med någon diskrimineringsgrund för trakasseri. Det kan till exempel handla om att ett barn/elev blir retad för sitt utseende. Ett barn/elev kan bli utsatt för kränkande behandling av personal som av andra barn/elever.

Kränkande behandling kan vara:

- fysiska (slag, knuffar)
- verbala (hot, svordomar, öknamn)
- psykosociala (utfrysning, grimaser, ignorering, nonchalering)
- texter och bilder (teckningar, lappar, sms, mms, foton, meddelanden på sociala medier)

Repressalier

Personal får inte utsätta en elev för straff eller annan form av negativ behandling på grund av elev eller vårdnadshavare har anmält skolan för diskriminering eller påtalat förekomsten av trakasserier eller kränkande behandling.

Trakasserier och sexuella trakasserier

Trakasserier är uppträdande som kränker någons värdighet och som har samband med kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, könsöverskridande identitet/uttryck eller ålder. Det kan bland annat vara att man använder sig av förlöjligande eller nedvärderande generaliseringar med koppling till diskrimineringsgrunderna.

Trakasserier kan också vara av sexuell natur. De kallas då för sexuella trakasserier. Förutom kommentarer och ord kan det vara av någon till exempel tafsar eller kastar närgångna blickar. Det kan också handla om ovälkomna komplimanger, inbjudningar och anspelningar.

Trakasserier och sexuella trakasserier är ett beteende som är oönskat. Det är den som är utsatt för trakasserier som avgör vad som är oönskat eller kränkande. Enligt lagen måste den som trakasserar förstå hur agerandet upplevs för att det ska bli fråga om trakasserier eller sexuella trakasserier. Det är därför viktigt att den som är trakasserad klargör för den som trakasserar att beteendet är obehagligt och ovälkommet. I vissa situationer kan kränkningen vara så tydlig att inga påpekande krävs från den som känner sig trakasserad.

Det gemensamma för trakasserier är att de gör att ett barn/elev känner sig förolämpad, hotad, kränkt eller illa behandlad. Ett barn/elev kan bli utsatt för trakasserier av personal som av andra barn/elever.

7.2 Lagstiftning och styrdokument

Skolväsendet vilar på demokratins grund

Skollagen (2010:800) slår fast att utbildningen inom skolväsendet syftar till att eleverna ska inhämta och utveckla kunskaper och värden.

Utbildningen ska förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på. Var och en som verkar inom skolan ska också främja aktning för varje människas egenvärde och respekt för miljön.

Arbetsmiljölagen (AML)

AML gäller förutom för personal, även för elever från och med förskoleklass. Barn i förskolan och elever i fritidshemmet är undantagna bestämmelserna i AML. Lagens ändamål är att förebygga ohälsa och olycksfall i arbetet samt att även i övrigt uppnå en god arbetsmiljö. Enligt AML ansvarar rektor för att det finns förutsättningar för att skapa en god arbetsmiljö som lever upp till bestämmelserna i AML.

Brottsbalken

Enligt brottsbalken är handlingar som kan betecknas som misshandel, ofredande och olaga tvång straffbara. Rektor ska handlägga ärendet enligt riktlinjer mot hot om våld.

FN:s barnkonvention

Barnkonventionen har sitt ursprung i principen om den inneboende värdigheten hos alla människor och deras obestridliga rättigheter. Barnkonventionen bygger på perspektivet att barnets bästa alltid ska komma i främsta rummet.

Artiklar inom området; artikel 2, 12, 19, 28 samt 36.

Förbud mot diskriminering och kränkande behandling

Diskrimineringslagen ska motverka diskriminering på grund av:

- kön
- könsöverskridande identitet eller uttryck
- etnisk tillhörighet
- religion eller annan trosuppfattning
- funktionsnedsättning
- sexuell läggning
- ålder

Huvudmannen eller personalen får inte utsätta ett barn eller en elev för kränkande behandling. (Skollagen 6 kap. 9 §)

Socialtjänstlagen

Enligt 14 kap 1 §, är både skolmyndigheten och alla anställda inom förskoleverksamhet, skolbarnomsorg och skola skyldiga att ”genast anmäla till socialnämnden om de i sin verksamhet får kännedom om något som kan innebära att socialnämnden behöver ingripa till ett barns skydd”.

Värdegrunden

Uttrycker det etiska förhållningssätt som ska präglade verksamheten. Skolan ska främja förståelsen för andra människor och förmågan till inlevelse. Ingen ska utsättas för kränkande behandling. Utbildningen ska utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. (Skollagen 5 kap. 3 §)

7.3 Anmälningsskyldighet

Vid trakasserier och kränkande behandling

Det är viktigt att all personal i verksamheten tar alla signaler om trakasserier och kränkande behandling på allvar och agerar snabbt. Kränkningar upphör inte automatiskt utan brukar i stället öka om de inte aktivt motverkas.

All personal har anmälningsskyldighet att anmäla alla händelser där ett barn/elev upplever sig ha blivit utsatt för trakasserier eller kränkande behandling

Till socialtjänsten

Anmälningsskyldiga är all personal inom verksamheten och den omfattar sådant pedagoger och annan personal får kännedom om i sin yrkesutövning och som föranleder oro över ett barns/elevs situation.

Anmälningsskyldigheten regleras i kap. 14, 1 § socialtjänstlagen och det finns en hänvisning till denna bestämmelse i skollagen kap 29, 13 §.

Syftet med anmälningsskyldigheten är att socialtjänsten på ett så tidigt stadium som möjligt ska få kännedom om barn och ungdomar som behöver hjälp. Skyldigheten omfattar barn under 18 år och avser missförhållanden som antingen är kopplade till barnets/elevens hemmiljö eller dess eget beteende. Det kan handla om misstanke om övergrepp, vanvård eller brister i omsorgen i hemmet eller att barnet/eleven uppvisar ett riskbeteende.

Du hittar anmälningsblanketten till socialtjänsten på kommunens medarbetarportal Navet under Service och i arbetet/Arbetsrutiner och checklistor/Sektor utbildning/Elevhälsa.